



Universiteit
Leiden
The Netherlands

Parijs ... dé lichtstad van Europa

As, S. van

Citation

As, S. van. (2005). Parijs .. dé lichtstad van Europa. *Bestuurskundige Berichten*, 20(2), 30-32.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211375>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211375>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Parijs... dé lichtstad van Europa...

de stad van de liefde, een stad waar op elke hoek van de straat de rijke geschiedenis nog te proeven is. Deze stad was dit jaar onze bestemming voor de korte reis. Waarom Parijs? Hoewel de bovengenoemde kenmerken al als doorslaggevend aangemerkt kunnen worden, is er natuurlijk ook een reden geweest die betrekking heeft op de bestuurskunde. Het immigratie- en integratiebeleid in Frankrijk is minstens even belangrijk en controversieel als in Nederland.

Vanaf september 2004 is in Frankrijk het hoofddoekjesverbod in werking getreden. De nieuwe wet die het verbiedt om binnen het openbaar onderwijs kenmerken van religieuze overtuigingen opzichtig te laten zien, heeft voor veel opschudding binnen de meeste Europese landen gezorgd. Reden genoeg voor ons om in Parijs het thema 'immigratie en integratie' eens nader onder de loep te nemen.

"De rekenkamer heeft recent een rapport uitgebracht waarin het integratiebeleid onderzocht is. Het rapport liet zien dat in Frankrijk een crisissituatie is ontstaan. Er is bij het beleid te weinig rekening gehouden met de huisvesting, werkgelegenheid en onderwijs."

Na maanden lang overleg, het regelen van excursies, vervelende Franse telefonisten (die geen woord Engels spraken en ook niet wilden begrijpen), maar toch ook heel aardige mensen die ons graag op bezoek wilden hebben, was het woensdag 2 februari dan eindelijk zover.

Iedereen verzamelde zich, nog half slaperig, rond 07.00 uur voor het Pieter de la Court-gebouw. Na de 'medische controle' vertrok onze bus om 07.30 uur richting onze bestemming. Rond 15.00 uur had onze Johan (de buschauffeur) ons veilig afgezet bij het Campanile hotel, waar wij tijdens ons verblijf in Parijs zouden vertoeven.

Na het uitdelen van de kamersleutels kon iedereen zijn eigen gang gaan, de stad verkennen, eten of lekker uitrusten voor de volgende dag, dat een zwaar programma bevatte.

Donderdag was de eerste excursiedag, tevens ook de zwaarste van de twee. Om 09.00 werd iedereen in de lobby van het hotel verwacht, want als eerste stond een bezoek aan OECD (Organisation of Economic Co-operation and Development) op het programma. Deze organisatie, dat begin jaren '50 werd opgericht, probeert via uitwisseling van kennis en ervaring, met behulp van ambtenaren, geleidelijk het beleid, dat in de verschillende landen gemaakt wordt, te verbeteren. Maar in hoeverre houdt een land rekening met de adviezen die de OECD geeft? De besluiten hebben geen bindend karakter op beleidsterrein. De OECD probeert te overtuigen, maar legt het

door hen uitgebrachte advies niet op. De adviezen zijn gelukkig wel vaak terug te vinden. Een voorbeeld hiervan is de consumentenbescherming. Jammer genoeg zijn de adviezen bij politiek gevoelige onderwerpen minder goed terug te zien. Een oplossing hiervoor vindt de OECD in het creëren van ruimte voor debat, zoals bij het probleem van de hypotheekafrek is gebeurd. Zo kunnen ze hun adviezen toch aan het licht krijgen. Na de oprichting van de OECD is de organisatie flink uitgebreid met landen uit het Oostblok en uit het Aziatische gedeelte van de wereld.

In het tweede gedeelte van onze lezing werden ons de redenen van de immigratie in Frankrijk verteld: politieke-, economische-, en sociale redenen. Het gedeelte van het onderzoeksinstituut dat zich bezig hield met deze kwestie werd de 'workingparty of migration' genoemd. Deze groep specialiseerde zich in de migratie van de OECD-landen.

Na dit bezoek bracht Johan, die de hele dag tot onze beschikking stond, ons naar de tweede excursie. Dit betrof een bezoek aan het CERI (Centre d'Études et de Recherches Internationales), een onderzoeksinstituut gelieerd aan Sciences-Po, een zeer prestigieuze universiteit in Frankrijk. Het doet onderzoek naar internationale politieke systemen en andere onderwerpen die te maken hebben met internationale relaties in de wereld, zoals globalisatie, regionale integratie en nationalisme. Met dit onderzoek, door specialisten van over de hele wereld, heeft het CERI twee doelen. De eerste is om een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een goed begrip over de politieke samenlevingen en de dynamiek van het wereldsysteem. Ten tweede wil het CERI een juiste analyse verschaffen over de hedendaagse grote internationale problemen. Naast het doen van onderzoek worden er ook andere activiteiten ontplooid, zoals het geven van seminars, lezingen, les geven op universiteiten, het geven van commentaar in de media. De lezing werd gegeven door Catherine de Wenden, die zelf veel onderzoek heeft gedaan over onderwerpen gerelateerd aan internationale migratie. Zij vertelde ons de geschiedenis van de migratie in Frankrijk, die midden 19^{de} eeuw begon om demografische redenen, economische groei en werkgelegenheid voor onder andere soldaten. Na de Eerste Wereldoorlog kwamen de migranten vanuit België, Duitsland, Italië en Polen. Dit na het uiteenvallen van de Europese koninkrijken. Door de economische crisis in Frankrijk stopte de immigratie. Na de Tweede Wereldoorlog ontstond er een nieuwe immigratie politiek. Op dit moment is de populatie migranten zo rond de 3 tot 4 miljoen en deze is al enige tijd stabiel. De migranten van dit moment zijn Marokkanen, Tunesiërs, Turken en Noord-Afrikanen. Deze waren eerst illegaal aangetrokken door werkgevers, vooral in de bouw, horeca, toerisme en textiel fabrieken, maar werden later legaal,



mede ook door de werkgevers. Verder stijgt het aantal immigranten door familiehereniging, bedrijven die studenten en specialisten aantrekken en vluchtelingen die asiel komen aanvragen. Tenslotte vertelde Catherine ons nog kort over het hoofddoekjesverbod. De publieke school is een meltingpot van culturen. Het is een middel voor de socialisatie van de toekomstige burger, waar de normen en waarden van Frankrijk worden bijgebracht. In een dergelijk proces horen religieuze overtuigingen niet gepopulariseerd te worden, vandaar het verbod. Naar haar mening is de nieuwe wet geen goed idee geweest. Moslim meisjes blijven weg van school, gaan terug naar de familie en integreren hierdoor niet goed.

Tenslotte bracht onze trouwe buschauffeur ons naar de laatste excursie van de dag. Dit was een bezoek aan de politieke partij Front National, de radicaal rechtse partij van Jean-Marie Le Pen. We zouden hier te woord worden gestaan door de heer Chaboche, hoofd buitenlandse zaken en vice-president, en de heer Gollnisch, de politieke nummer twee. Dit ging helaas niet door. De heer Gollnisch moest namelijk een persconferentie geven nadat hij geschorst was van zijn functie aan de universiteit van Lyon-III. Door deze situatie werden we uiteindelijk te woord gestaan door Carl, lid van het Europees Parlement en eerste klas nationalist. Het officiële standpunt van de partij, vertelde Carl, is dat zij kijken naar hoe het integratiebeleid is gemaakt en niet naar de immigrant zelf. Ze zijn al ruim 40 jaar bezig met het parlement wijs te maken dat het beleid niet klopt en vol gevaren zit. Rond 1970 had Frankrijk een economische crisis, op dat moment kon Frankrijk zich geen immigratie permitteren. Veel Fransen waren werkloos en dan kun je niet immigranten binnenlaten en hen het werk geven waar een Fransman op zat te wachten. De immigrant zelf was al een probleem, maar daarbij kwam nog eens dat hij zijn hele familie meenam. Hier zat Frankrijk al helemaal niet op te wachten volgens Front National. Zij zeggen dat als de immigratie nu niet gestopt wordt, het alleen

maar moeilijker wordt om ooit het proces te stoppen en komt Frankrijk alleen maar meer in de problemen. Tenslotte wilde Carl nog even vermelden dat als je in Frankrijk wilt blijven, je jezelf ook Frans zou moeten gedragen en jezelf voor 100% Frans moeten voelen.

Na een bedankje aan Carl voor zijn medewerking, kwam tot ieders verbazing Monsieur le Pen himself binnen wandelen en was niet te beroerd om zelf ook nog even een mooi praatje te houden. Mooier had deze dag niet afgesloten kunnen worden.

De volgende dag, tevens onze laatste dag in Parijs, begon al vroeg, want rond 09.15 uur werden we al verwacht bij de Cour des Comptes, de Franse Rekenkamer. Dit orgaan is er om toezicht te houden op de openbare financiën en is opgericht door Napoleon in 1807. Het is na de Tweede Wereldoorlog een steeds prominentere rol gaan innemen door de groeiende publieke sector. De rekenkamer draagt zorg voor toezicht op reguliere praktijken, het management van de aanspraak op publieke fondsen en ondersteunt daarnaast de regering en het parlement. De rekenkamer heeft recent een rapport uitgebracht waarin het integratiebeleid onderzocht is. Het rapport liet zien dat in Frankrijk een crisissituatie is ontstaan. Er is bij het beleid te weinig rekening gehouden met de huisvesting, werkgelegenheid en onderwijs. De politici hebben zich te veel bezig gehouden met de toenemende migratiestroom in plaats van hun energie in de opvang en nazorg van de migranten te steken.

Na dit bezoek hadden we even de tijd om een broodje te eten en snel de metro naar onze laatste excursie te nemen: de Académie de Créteil. Dit was een school in een kansarme wijk met veel immigranten, dat onderdeel uitmaakte van een scholengemeenschap met een soort partnerschap met andere onderwijsinstellingen. Deze school gaf een aantal kansarmen kinderen per jaar een kans om op Sciences-Po te komen, te vergelijken met Harvard en Oxford. Veel kansarmen kinderen zijn niet zelfverzekerd genoeg om de mogelijkheden, om hogerop te komen, te zien. Daarom biedt deze school de kinderen deze kans. De studenten worden niet op de normale manier aangenomen of geselecteerd. Ze krijgen geen schriftelijk examen, maar een interview, omdat veel student nog onvoldoende schriftelijke kennis hebben van de Franse taal. Ze worden twee keer beoordeeld door een jury: intern door de leraren van deze school en extern door de docenten op de toekomstige universiteit. De interne jury is vaak het moeilijkst voor de studenten, omdat zij zich dan tegenover hun leraren willen bewijzen. Dit was één van de meest interessante excursies, omdat het erg praktijkgericht was en het probleem nu vanuit een andere invalshoek werd bekeken.

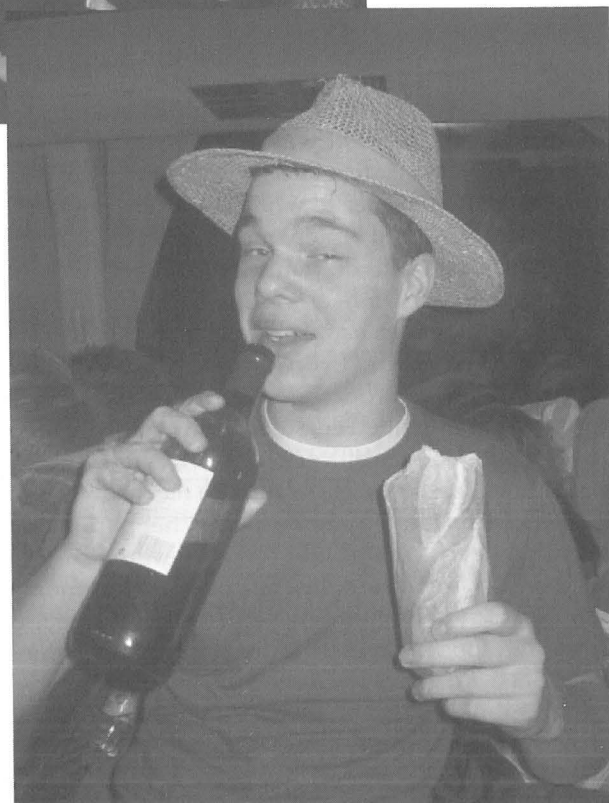
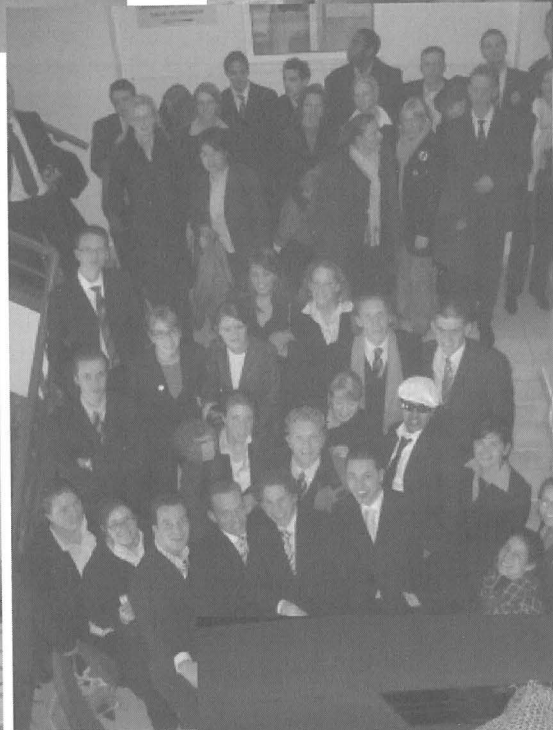
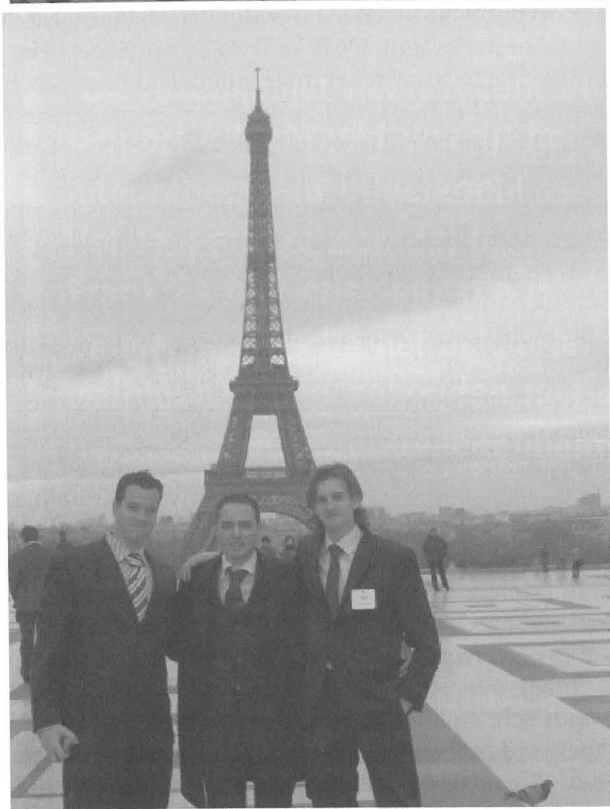
Zo kwam er een einde aan het programma en begon het wachten op de terugreis.

Om nu een conclusie te trekken over het beleid dat in Frankrijk wordt gevoerd, kunnen we zeggen dat het integratiebeleid is mislukt, maar dat Frankrijk er wel alles aan wil doen om de immigranten goed te begeleiden en alles tot een goed einde te brengen.

Tot slot wil ik Johan nog even bedanken voor de fijne reis in de 'midnight train tot Georgia' en ik denk dat ik voor vele mede reizigers spreek. Johan bedankt!

Op naar de lange reis! □

Shirley van As



Interview Aboutaleb

Aansluitend bij het thema van de korte buitenlandse reis naar Parijs leek het de commissie BB interessant om wethouder Aboutaleb te informeren naar zijn mening over het immigratie- en integratievraagstuk in Nederland. Met enige moeite wist de BB een interview met hem te regelen. Persoonlijke vragen over zijn gezin en/of privé-leven konden niet worden gesteld vanwege zijn veiligheid. Mijn eerste vraag kon meteen naar de prullenmand worden verwezen.

Ter informatie: Ahmed Aboutaleb werd op 29 augustus 1961 geboren in Beni Sidel in Marokko. Op 15-jarige leeftijd ging hij naar Nederland. Hij studeerde elektrotechniek aan de HTS in Den Haag en heeft als verslaggever gewerkt bij RTL4 nieuws, RVU televisie, de NOS-radio en radio Veronica. Hierna rolde hij de politiek in als voorlichter van staatssecretaris Simons en minister d'Ancona. Voordat hij wethouder van Amsterdam werd, was hij werkzaam als directeur van de sector Maatschappelijke, Economische en Culturele Ontwikkeling (MEC).

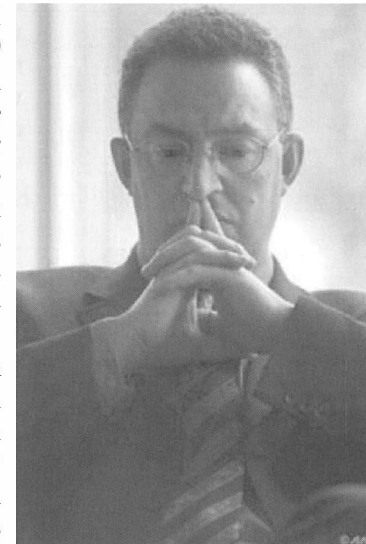
Aboutaleb is vanaf 4 februari 2004 de wethouder van Amsterdam, met in zijn portefeuille Werk en Inkomen, Educatie, Jeugd en Diversiteit en Grote Stedenbeleid (GSB). Hij is een bekend gezicht geworden op televisie door de moord op Theo van Gogh, waarna hij in een brief met de dood bedreigd werd.

Wat wilde u worden toen u nog in Marokko zat?

"Ik was een jongen die dichter wilde worden. Ik was helemaal gek van de Egyptische dichter Riad el-Sounbatti, die componeerde voor Oum El Kalthoum. Hij schreef een liedje voor Oum El Kalthoum (een Egyptische zangeres uit de jaren vijftig, die in de Arabische wereld bekend stond om haar trieste nummers, red.), waarin hij schreef over een man en een vrouw die hand in hand over het strand rennen. Hij schreef dat de man en vrouw hun eigen schaduwen voorbij renden. Wat een beeldspraak. Ik kreeg letterlijk kippenvel van zijn woorden gecombineerd met de muziek van Oum El Kalthoum. Ik zou graag in de voetsporen willen treden van Hallaj, een beroemde Iraakse Soefi (een aanhanger van het soefisme: een stroming waarin verdieping van het eigen leven en niet pessimistisch zijn, centraal staat, red.) die in de 10^e eeuw onthoofd is in Bagdad, doordat hij afvallig was in de islam. Ik zou wel eens naar zijn geboortedorp en woonplaats willen gaan om te ontdekken wat voor een persoon het was. Helaas staat Irak niet bepaald bekend om haar veiligheid. Daarom wacht ik tot de stabiliteit is wedergekeerd. Het blijft een droom."

Zou u overwegen Tweede-Kamerlid te worden?

"Natuurlijk. Ik vrees alleen dat ik geen goed Tweede-Kamerlid zou zijn. De PvdA-fractie is heel groot. Er zijn maar een paar



portefeuilles te verdelen over de hele fractie. Een fractie zoals de PvdA bestaat uit zoveel mensen die zich bezig houden met, een naar verhouding tot de mensen, klein pakket. Ik ben een doener. Als Tweede-Kamerlid ben je meer een controleur van de overheid. Ik zou daar niet mijn ei kwijt kunnen."

Front National, de Partij van Le Pen krijgt steeds meer stemmen in Frankrijk. Denkt u dat Groep Wilders bij de volgende verkiezingen kan concurreren met partijen als CDA, VVD en PvdA?

"Le Pen heeft 15% van de totale stemmen. Bij de laatste verkiezingen is zijn partij wel enigszins gezakt. Ik denk niet dat Wilders op dat niveau kan concurreren. Er schuilt een zekere aantrekkingskracht in zijn radicale uitspraken. Bovendien groeit zijn populariteit door personen zoals Mohammed B. en Samir A. Wilders wordt echter geen nieuwe Pim Fortuyn."

"Ik ben een doener. Als Tweede-Kamerlid ben je meer een controleur van de overheid. Ik zou daar niet mijn ei kwijt kunnen."

We hebben gezien bij de LPF, dat zulke partijen ten onder gaan in onderlinge ruzies. De Nederlandse kiezer heeft in dat opzicht wel wat geleerd de afgelopen jaren. Bovendien moet Wilders kleur bekennen over andere onderwerpen. Ik weet wat hij vindt van de islam en integratie, maar wat vindt hij van de volkshuisvesting, gezondheidszorg, en onderwijs? Wat doet de het electoraat als hij zijn totale verkiezingsprogramma bekend maakt? Dat zullen we nog wel zien. Pim Fortuyn had 26 zetels, maar Wilders zal nooit zoveel halen. Ik denk dat hij bij de volgende verkiezing een paar zetels zal halen."

Toen u werd gevraagd wethouder te worden, moest u er nog over nadenken. Maar u hebt toch de overstap gemaakt naar de politiek. Waarom?

"Ik had een week de tijd om daarover te beslissen. Ik was in Marrakech toen ik werd aangesproken om wethouder van Amsterdam te worden. Toen ik overwoog nee te zeggen, werd mij verteld dat ik niet zo 'eigenwijs' moest zijn. Vervolgens heb ik toch ja gezegd, waar ik geen spijt van heb gehad. Ik hoop dat ik Amsterdam nog lang mag dienen. Volgens de waardering van de publieke opinie mag ik in alle bescheidenheid zeggen dat ik een verschil heb kunnen uitmaken."